

Методология за определяне на подпомагането по интервенция „Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи”¹

Методологията на изчисленията е в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 и се базира на предоставените фишове за разписаната интервенция от страна на МЗ. Съгласно чл.70 от регламента за стратегическите планове плащанията покриват задължения, които: а) надхвърлят съответните законоустановени изисквания за управление и стандартите за ДЗЕС; б) надхвърлят съответните минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита, или за хуманно отношение към животните, както и съответните други задължителни изисквания, установени в националното право и в правото на Съюза) надхвърлят условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 2.

Методологичният подход на изчисленията стъпва на идентифициране и остойностяването на направените допълнителни разходи и пропуснати ползи, произтичащи от поетите задължения, като се вземат предвид определените целеви стойности. Плащането е годишно на хектар допустима земеделска земя. За калкулирането на допълнителните разходи е приложен способа, посочен в чл. 70, т. 4, а именно определянето им като плащания, които ще се отпускат въз основа на допълнително направените разходи и пропуснатите приходи, произтичащи от задължения, като се вземат предвид определените целеви стойности. Плащането може да покрива и транзакционните разходи. Ареалът на прилагане на интервенцията са орнитологичните важни места, определени като местообитания на червеногушата гъска в следните зони от Natura 2000 - BG0000156 - „Шабленски езерен комплекс“, BG0002050 - „Дуранкулашко езеро“. При опазване на орнитологичните места за обитаване на Царския орел и Египетския лешояд е предвидено изготвяне на петгодишен план за дейностите за площите, за които кандидатстват за подпомагане, в който се вписва земеделската култура, отглеждана в предходните години, нормата и вида на тревните смеси, които ще бъдат използвани. Планът подлежи на заверка от дипломиран агроном.

Калкулирането и определянето на стойността на производствените и икономически показатели се базира на официални източници на ценова и пазарна информация като Министерство на земеделието, отдел „Агростатистика“ и Национален статистически институт. Използвани са и данни от научноизследователски разработки и други реферирани публикации, както и експертни оценки, основно там, където липсват официални данни. Ползвана е и базата данни от проектното моделиране, събрана от Центъра за икономически изследвания в селското стопанство – САРА и в Институт по аграрна икономика. Експертните допускания и преценки са направени при определяне процента на загубите, които настъпват от увеличените задължителни площи с царевича, където се установява повишен риск от вариация на добивите, както и от пропуснати ползи от ограниченията за използването на определени инсектициди и времето за изпълнение на определени технологични мероприятия. Експертните преценки се базират на литературен преглед и на практичен опит от специалисти в тези области.

---

¹ Институт по аграрна икономика - ССА

Референтният период обхваща 3 последователни години 2018-2020, като с оглед на значителната динамика на икономическите променливи през последната 2021 година е направена частична актуализация, специално при цените на продукцията и на вложените суровини и материали. Логическата линия на изчисленията, залегнала в методологическия подход за определяне на подпомагането по интервенцията се основава на допускането, че поддържането на тези местообитания води до пропуснати ползи, дължащи се на определени загуби от предписаните забрани, както и на повишени разходи, най-вече с администриране на тази дейност, което е необходимо при контрола. Предвидено е обучение от страна на прилагачите, както и ангажимент за воденето на дневник (регистър) на стопанството за всички земеделски дейности, извършвани в земеделските земи, предмет на поетите задължения. На подпомагане подлежат земеделски парцели, с които се изпълнява изискването за 50% зърнено-житни култури от заявената по дейността площ и с минимум 30 % царевица, които с цялата си площ попадат в специализиран слой на местообитанията на Червеногушата гъска (ОВМ съгл. ЗБР) и съответната зона по НАТУРА 2000. Забраните включват влизането с техника повече от два пъти в периода 30 ноември – 28 февруари с цел превенция на безпокойството на вида, като не се допуска третиране с родентициди (препарати против гризачи) в периода 15 октомври – 1 март. Предвижда се, за да се осигури наличието за по-дълъг период на царевични семена в подпомаганите площи се оставят 5 % от заявените с царевица площи, в които реколтата се прибира след 15 октомври.

Подходът за изчисляване на актуализацията е като компенсаторно плащане, в съответствие с разпоредбите на чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/2115, където е заложено, че изчисленията са адекватни и точни, както и че са направени предварително въз основа на метода за коректно, справедливо и проверимо изчисление. Допълнителните указания, които са съобразени в изчисленията са в съответствие с чл.83, параграф 2а, където е разписано, че тези изчисления се правят на база на статистически данни, обективна информация или експертна оценка, както и на проверени данни за минали периоди за отделните бенефициери или прилагането на обичайните практики за осчетоводяване на разходите на отделните бенефициери.

Основните производствени и икономически показатели, които участват в определяне на размера на компенсаторните плащания са свързани с дейностите, които се осъществяват и следва да се осъществяват, са:

Брутни маржини за пшеница и царевица, които служат като изходни величини за изчисляване на пропуснатите ползи от евентуалните загуби настъпващи от конкретните забрани. Изчисленията са по данни за добиви от съответните култури, цените на продукцията от НСИ, технологични карти и базата данни на FADN.

Брутни маржини за планинските необлагодетелствани райони, които са реферирани за пшеница и са получени по данни и информация за цените на продукцията от НСИ, технологични карти и базата данни на FADN.

Процент на пропуснатите ползи от превръщане на обработваемите земи в ПЗП, което е прието за планинските необлагодетелствани райони, като допускането е, че местообитанията на Царския орел и Египетския лешояд са в по-ниско продуктивни обработваеми земи в такива райони.

Допълнителните загуби от увеличаване на размера на площите с царевица, които настъпват от по-големия производствен риск при отглеждането на царевица, където има вариации на добивите.

Допълнителните загуби от влизане на техника в периода 30 ноември до 28 февруари, което засяга есенните култури и може да попречи на подхранването на растенията, което да доведе до пропуснати ползи.

Допълнителните загуби от забрана за ползване на специфични инсектициди в периода 15.10 до 1 март, което пряко засяга есенните култури, където този период съвпада с вегетацията.

Допълнителните загуби от удължаване на жътвената кампания при царевица върху 5% от площите, което също предполага настъпването на загуби.

Транзакционни и административни разходи – това са допустими разходи, като обучението, воденето на дневник за технологичните операции и спазването на ангажимента в рамките на 5 години са част от изчислителния алгоритъм.

Алгоритъм за определяне на компенсаторно подпомагане по направление „Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи”

Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска в обработваеми земи			
Брутен маржин при пшеница	1	лв/ха	1010,00
Брутен маржин при царевица	2	лв/ха	1380,00
Загуби от увеличаване размер на площите със царевица	3	дял	0,06
Загуби от влизане на техника в периода 30.11-28.02	4	дял	0,02
Загуби от забрана за ползване на специфични инсектициди в периода 15.10-01.03	5	дял	0,02
Загуби от удължена жътва при царевица върху 5% от площите до 15.10	6	дял	0,04
Транзакционни и административни разходи за участие в интервенцията	7	лв/ха	15,00
Общо компенсаторно от поддържане на местообитанията на червеногушата гъска	8=3*2+4*1+5*1+6*2+7	лв/ха	186,50
	9=8/1,95583	евро/ха	95,36
Поддържане на местообитанията на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд за превръщане на обработваеми земи в ПЗП			
Брутен марж при ливади в планинските необлагодетелствани райони	10	лв/ха	102,5
Брутен марж при обработваема земя в планинските необлагодетелствани райони	11	лв/ха	680,00
Процент на пропуснатите ползи от	12	%	70,00

превръщане на обработваемите земи в ПЗП			
Еднократни разходи по затревяване на обработваеми земи	13	лв/ха	285,00
Транзакционни и административни разходи за участие в интервенцията	14	лв/ха	15,00
Общо компенсаторно плащане за превръщане в затревени площи в местообитанията на Царския орел и Египетски лешояд	15=11*12-10+13/5+14	лв/ха	445,50
	16=15/1,95583	евро/ха	227,78